

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: || IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-CHIARI (Brescia).

Izhaja vsak torek in petek

Liubljana, petek 3. septembra 1943

Cena posamezni številki lir 0'80

Obisk Visokega komisarja v Novem mestu

Visoki komisar general Moizo je obiskal 2. septembra Novo mesto, kjer so ga sprejeli predstavniki krajevnih oblasti in proš, ki ga je spremljal pri nadaljnjih obiskih.

Ko se je poklonil na grobovih padlih, je Ekscelenca obiskal ranjene vojake, ki se zdravijo v vojaški bolnišnici, in bolnišnico usmiljenih bratov, kjer je podaril denarni znesek za potrebne. V kapiteljski cerkvi je nato občudoval umetnine in kriptu.

Visoki komisar se je od tu podal v Občinski dom in na civilni komisariat, kjer je govoril z uradnim in izrazil svoje zaupanje v njih lojalnost in sodelovanje. Popoldne se je sestel s predstavniki vojaških oblasti in ostal dalj časa tudi v mravljišču mladih poljedelcev v kmetijski šoli na Grmu. Zvečer se je vrnil v Ljubljano.

Prijava tkanin oz. izdelkov, ki doslej niso bili vezani na prijavo

Pokrajinski svet korporacij razglasa:

Na podlagi okrožnice Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino, odd. VIII z dne 29. VII 1943, No. 3050/2 je treba sedaj prijaviti sploh vse tkanine oz. izdelke, kakor klobučevino, itd., ki doslej niso bili vezani na prijavo. Ostale tkanine pa, ki jih rabijo posamezni obrtniki kakor čevljarji, sedlarji itd., ki so jih tvrdke sedaj v inventarju prijave skupno z drugimi tkaninami po teži, naj bi se uvrstile v bodoče v inventarju pod ločko »Podloge«, kakor je že bila ta sedaj označena v inventarju, vendar naj bi se opazka v oklepu (»samo baseni, serž, drobni serž, silusias, podloge za rokave, satin in lesketajoča se podloga«) razširila tudi na ostale podloge, ki jih rabijo obrtniki, in sicer svile za podloge za taške, platno za čevlje itd.

Na ta način bi se omogočil pregled onih tkanin, ki prihajajo za razne obrtnike v poštev in bi se s tem omogočila tudi bolj redna oddaja tega blaga posameznim obrtnikom.

Prijava zalog vseh doslej še ne prijavljenih tkanin se mora v dveh izvodih v roku 5 dni predložiti Pokrajinskemu svetu korporacij v Ljubljani onim podjetjem (industrijskim, trgovskim, konfekcijskim in obrtniškimi), ki imajo v svoji zalogi doslej še neprijavljene tkanine. V prijavi se mora posebej označiti vsaka tkanina oz. izdelek (klobučevina, razne podloge itd.), ki doslej niso bile vezane na prijavo, z navedbo količine posameznega predmeta.

Original obdrži Pokrajinski svet korporacij sam, dočim kopijo vrne prijavitelju, opremljeno z lastnim pečatom in z datumom vročitve.

O prejemu in prodaji teh tkanin se morajo voditi posebni registri prejema in oddaje, ki se dobe pri Združenju trgovcev v Ljubljani.

Ledolomilci za Donavo

Romunsko stavbeno ministrstvo je dobilo pooblastilo, da naroči pri neki tvrdki v Esenu dva ledolomilca za Donavo. Ledolomilca bosta veljala 6,7 oz. 6,5 milijona nemških mark.

Cene in zunanja trgovina

Da zadosti svojim proizvajalnim nalogam, potrebuje Nemčija dobro delujočo zunanjo trgovino. To velja tudi za vse države, ki niso avtarkiene in ki morajo njim manjkajoče predmete nabaviti v drugih državah. Zlasti v vojni je zato trgovina med evropskimi državami močno narasla. O tem prica 92 plačilnih in klirinskih dogovorov, ki so danes v veljavi med evropskimi državami in s katerimi se ureja njih medsebojna trgovina. Nemčija je sklenila 20 takšnih pogodb in njena zunanja trgovina se večinoma obračunava po centralnem kliringu v Berlinu.

Zunanja trgovina evropskih držav zavisi od tega, kaj danes posamezna država zlasti potrebuje in kar je za vojno proizvodnjo posebno važno. Pri tem pa vpliva na trgovino tudi žetev, položaj na delovnem trgu, cene in posebne zahteve gospodarstva. Čim bolj se posamezne države razlikujejo po svojem gospodarskem sistemu ter po življenjskih navadah svojih državljanov, tem težje se tudi prilagode potrebam drugih držav. Veliko vlogo igrajo pri tem cene, ki so bile prej funkcija trga. Zunanja trgovina je bila prej v glavnem le kupčijska zadeva trgovcev. Danes pa je cena zelo različna. V eni državi je cena z državnim sodelovanjem določena odškodnina, v drugi jo določata ponudba in povpraševanje na trgu, v tretji pa je računski zaključek monopolne uprave. Zato ne preseneča, da je v kontinentalni Evropi metoda proizvodnje precej enaka, enako tudi razdeljevanje blaga, da pa je v cenah velikanska razlika.

V Nemčiji so n. pr. ostale cene iste, drugod so se zvišale za 70 do 100 odstotkov in se še zvišujejo. Pred vojno je bil nemški nivo cen višji od onega v drugih državah in nemško blago je bilo povprečno za 10–35% dražje kot isto blago v sosednjih državah. V normalnih časih bi zato moral uvoz v Nemčijo naraščati, izvoz pa padati. Nemčija je to preprečila na ta način, da je dovolila za uvozno blago drugim državam višje cene, izvoz svojih izdelkov pa je omogočila s premijami. Danes pa je položaj spremenjen. Cene na debelo so sedaj v drugih državah nad nemškimi in za 100 izvoženih blagovnih enot bi danes dobila Nemčija le 70 uvoženih. Nemčija mora torej za uvoženo blago danes več plačati kot pred vojno. Ker pa Nemčija v vojni ne more dopustiti, da bi njen uvoz padel, bi morala doseči za izvoženo blago boljše ceno. Če je pred vojno morala Nemčija dvigniti domače cene, da je mogla pospeševati uvoz, mora sedaj dvigniti izvozne cene, da more vzdržati uvoz na isti višini.

Podobno je tudi v drugih državah. Tako pobira Švica v trgovini z Romunijo posebne izvozne dodatke v višini 33 do 50% fakturnega zneska. Ti zneski se morajo plačati pri švicarskem kompenzacijskem uradu in pridejo potem v dobro švicarskim uvoznikom romunskega blaga. V Turčiji pa, kjer so domače cene za 60 do 70 odstotkov nad svetovnimi cenami, se morajo znižati dobički uvoznikov, da se more pospeševati izvoz. Jasno je, da se ta način regu-

lacije cen ravna po vsakokratnih razmerah v vsaki državi. Dodatki so zato v vsaki državi različni in tudi različni za vsako blago. Da bi te razlike kolikor toliko premostile, so začele sklepati države kompenzacijske pogodbe, in sicer sprva na čisto zasebno gospodarski podlagi. Kmalu pa je z vedno večjim vplivanjem držav na te pogodbe nastala monopolna tendenca in zunanja trgovina prehaja v vseh državah vedno bolj pod vpliv osrednjih uradov ali organizacij za posamezne vrste trgovine. Kompenzacijske kupčije in njih zaračunavanje ne bi bilo noben poseben problem, če bi se vodila uvoz in izvoz in če bi se določale cene v vseh trgujočih državah po istih metodah. Ker pa se uporabljajo skoraj v vsaki državi druge metode, nastajajo tudi nove težkoče. Centralni kliring, kakršnega je ustanovila Nemčija, sicer olajšuje plačilni promet, ne more pa vplivati na cene v jugovzhodnih ali nevtralnih državah. Zato povzroča največ dela vprašanje izravnave ali prilagoditve cen in danes se morajo s to nalogo baviti državni

uradi, prej pa so jo zlahka rešili veletrgovci in industrialeci. Vsa kontinentalna zunanja trgovina bi bila nedvomno zelo olajšana, če bi se mogel kljub strukturalnim razlikam posameznih narodnih gospodarstev najti sistem, ki bi znova omogočil državnemu in zasebnemu udeleževanju pravo mesto pri izvrševanju blagovne izmenjave.

Za kontinentalno Evropo bi bilo najvažnejše, da bi se našla podlaga za enoten tržni red. Te očitno ni mogoče doseči z regulacijo cen. Zato je tem važnejše, da bi se prilagodile metode zunanje trgovine in blagovne kupčije v posameznih deželah. Močne razlike v cenah pa so naravni izraz za regionalne razlike v oskrbi. Čim bolj bodo mogli nosilci zunanje trgovine delovati v vseh delih kontinenta brez monopolističnega varuštva, tem prej bo tudi izginila nesorazmernost cen. Države pa se bodo rešile težko znosljive odgovornosti, če prepuste gospodarstvu, da do skrajnosti izkoristi vse možnosti komercialnega udeleževanja.

Ustanavljanje podružnic družb na Hrvaškem

Za ustanovitev podružnice na Hrvaškem je potrebno posebno dovoljenje trgovinskega ministrstva. Istočasno pa je treba zaprositi za koncesijo. Oba predloga se moreta združiti v enem dokumentu. Šele po izdaji dovolila se protokolira podružnica inozemske podružnice, hkrati pa se mora vložiti prošnja za izstavitve obrtnega lista. V smislu veljavnih hrvatskih predpisov glede ustanavljanja podružnic se morajo v prošnji za koncesijo dokazati ti pogoji:

1. da se je ustanovila matična družba po veljavnih domačih zakonih in da že posluje;
2. da bo določila za podružnico na Hrvaškem določeno višino kapitala in ga naložila na Hrvaškem;
3. da je za obratovanje podružnice določila zastopstvo, ki ima svoj sedež na Hrvaškem;
4. da se zaveže, da bo podružnica poslovala po hrvatskih zakonih in da priznava vse pravne obveze podružnice;
5. da je podružnica pooblaščenca podpisovati za firmo;
6. da je v vseh procesih, ki bi izvirali iz poslov podružnice, pristojno hrvatsko sodišče;
7. da država, v kateri ima družba svoj sedež, postopa proti hrvatskim družbam po načelu vzajemnosti.

Pri vpisu v trgovinski register se mora navesti ime poslovojnje podružnice in znesek na Hrvaškem naloženega kapitala. O poslovanju podružnice se morajo voditi knjige, ki so predpisane po hrvatskem zakonu.

Poslovanje podružnice se more ustaviti na zahtevo gospodarskega ministrstva: če se sodbe hrvatskega sodišča proti podružnici ne morejo izvršiti, ali če je bil v podružnico vloženi kapital odtegnjen, če je prenehala poslovati matična družba, če se podružnica ni prilagodila hrvatskim predpisom, če se ni priznala podružnica Hrvat-

ske delniške družbe v državi, v kateri ima matična družba svoj sedež.

Ustanovni stroški

Ustanovni stroški se razdele v glavnem: v pristojbino za obrtni list, na stroške protokoliacije, na vpisne pristojbine in na honorar odvetnika.

Za obrtni list se plača v krajih z več ko 50.000 prebivalcev 5000 kun. Za podelitev koncesije so pristojbine različne ter se odmerjajo po vrsti podjetja. Pivovarne in tovarne za špirit plačajo n. pr. 50.000 kun za koncesijo. Stroški za protokoliacijo so primeroma nizki. Za vpis v register se plača 300 kun. Pri kapitalnih družban se plačajo še posebne pristojbine do višine 6000 kun. Honorar odvetnika znaša najmanj 2 odstotka delniške glavnice, najmanj pa 30 tisoč kun. K temu pride še obdajitev pri ustanovitvi, ki znaša pri trgovskih in komanditnih družbah 2 odstotka davčni upravi prijavljene družbinega kapitala, pri del-

niških družbah z imenskimi delnicami pa 3 odstotke.

Vsi ustanovni stroški delniške družbe z 1 milijonom kun kapitala, z upoštevanjem odvetnikovega honorarja, bi torej znašali približno 100.000 kun in bi se sestavljali takole:

- kolek za vlogo na trgovinsko ministrstvo zaradi podelitve koncesije 45 kun,
 - taksa za odobritev družbinih pravil v višini 1% kapitala = 1000 kun,
 - kolek za vlogo zaradi imenovanja komisarja za ustanovno skupščino 45 kun,
 - taksa za objavo v uradnem listu 700 kun,
 - pristojbina za komisarja na ustanovni skupščini 450 kun,
 - taksa za izdajo imenskih delnic v višini 6% glavnice = 60.000 kun,
 - taksa za vpis v trgovinski register 2250 kun,
 - koliki za zadevne vloge 200 kun,
 - taksa za legalizacijo podpisov članov direkcije za osebo po 100 kun,
 - protokolacija članov direkcije za osebo 200 kun,
 - taksa za objavo vpisa družbe in njenih pravil približno 700 kun,
 - taksa na obrtni list 5000 kun in honorar za odvetnika 30.000 kun.
- Stroški za ustanovitev podružnice so približno isti ko za ustanovitev delniške družbe.

Razpored razprav

- trgovskega odseka pri davčni upravi mesto Ljubljana:
- 9. in 10. septembra: branjerije,
 - 11. in 13. septembra: mešana trgovina,
 - 14. septembra: glasbila, radijski aparati, foto-trgovine, zlatarji, urarji, pasarji in optiki, časopisi, modistinje, krznarji, knjigarne, trgovine s papirjem,
 - 15. septembra: slaščičarji, gravirji-puškarji, trgovci z usnjem in s čevlji,
 - 16. septembra: manufaktura, konfekcija,
 - 17. septembra: steklo-porecelan, galanterija, železnina, agenture-komisije,
 - 20. septembra: moda, špedicije.

Španija zida silose

Španski ministrski svet je sprejel dekret, s katerim se določa naprava silosov v Cordobi, Meridi in Alcali de Henares z državnimi sredstvi. S tem dekretom dobe vsa ta skladišča avtomatično nekatere posebne pravice ter morejo med drugim tudi razlastiti za skladišča potrebna zemljišča.

Namizni beležni koledarji

za leto 1944 — od Lir 4'90 za kos dalje.

Žepni koledarji za leto 1944

obseg 128 strani, fini papir, v trdi krasni vezavi od Lir 3'20 za kos dalje.

Pisemski papir in koverti v mapah: Notezi in bloki vseh vrst. Vsi galanterijski in knjigoveški izdelki. Oddelek za črtanje papirja in vseh vrst trgovskih knjig.

Prodaja samo na debelo. — Zahtevajte ponudbe oziroma obisk zastopnika v vzorci.

KARTON

d. z. o. z.

LIUBLJANA, KOLODVORSKA 3

CONSORZIO
NAZIONALE
PRODUTTORI
ZUCCHERO
Via Garibaldi 7
GENOVA

JOS. L. ŠILIH SLOVENIA TRANSPORT LJUBLJANA
Zastopstva in korespondenti v vseh industrijskih in trgovskih centrih. — Redni vagoni in zbirni promet.



Frančiškanska ulica 3



Fr. P. Zajec

diplomiran optik

Ljubljana

Ulica 3. maja

Prehod Nebotičnika

NA - NA

Izborna vina - dobra kuhinja - Se priporoča Karel in A. Rosenwirth

Trgovina s čevlji

Wagner - Šolar

Pred škofijo

OKVIRJE izdeluje specialist **KLEIN**
Wolfova 4

Priporoča se

spedicija GORNIK

LJUBLJANA, KOLODYORSKA UL. 43

TELEFON 28-28



tovarna bonbonov in peciva

Manon

MODA ZA DAME

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA

PRIPOROČA SE TVRDKA

Jurčič S.

ŠPECERIJSKO IN KOLONIJALNO BLAGO

ALBESIANO s.a. - Torino

Capitale Sociale Lire 1.000.000.—
Casa fondata nel 1840.
Amm. Uff. Corso Brescia 33. — Stab.
Industria: Smalti, Vernici, Pitture.
Via Alessandria 30. — Tel. 21-256.
Smalti, Vernici, Stucchi per tutte le industrie.
Vernici speciali — anticidici — isolanti.

ALBESIANO d.d. - Torino

Družbena glavica Lire 1.000.000.—
Tvrška ustanovljena 1840.
Industria: emaljev, lakov in barv.
Upravni uradi: Corso Brescia 33. —
Tovarna: Via Alessandria 30. Tel. 21-256.
Emalji, laki, sadre za vse stroke.
Specialni laki — zaščiti proti kislinam in izolacijski.



IZDELOVALNICA HARMONIK

FLEISS JOSIP

LJUBLJANA, BLEIWEISOVA 35

VAM NUDI VELIKO IZBIRO
PIANO IN DIATONIČNIH HARMONIK

Papírocel
A. Adamič

Papirnate vrečice. Vreče za cement, moko itd. Izdelki iz celofana
LJUBLJANA, LEPODVORSKA 23 - TELEFON 46-69



DARMOL
najboljše odvajalno sredstvo

KNJIGOVEZNICA

Ljudske tiskarne

LJUBLJANA, Kopitarjeva ulica 6

a) Knjigoveški oddelek:

Vezava vseh vrst od preprostih do razkošnih.

Zaloga poslovnih knjig in rastriranih papirjev za knjigovodstvo.

b) Torbarski oddelek:

Izdelovanje kovčegov, potnih in damskih torbic, aktovk, listnic, denarnic in sličnih galanterijskih izdelkov.

Solidno in priznano delo.

TISKARNA MERKUR

Ljubljana, Gregorčičeva 23

LASTNA KNJIGOVEZNICA

se priporoča za cenjena naročila, ki jih bo izvršila
hitro, lično in po zmetni ceni

TELEFON
25-52

Tiska knjige, brošure, časopise, kuverte, račune, letake, vabila, posetnice, posmrtna naznanila itd. v eni ali več barvah

KVALITETNO POHIŠTVO

J. J. NAGLAS

USTANOVLJENA 1847

LJUBLJANA

STEKLO PORCELAN

AVGUST AGNOLA, Ljubljana

Bleiweisova cesta 10

Telefon 24-78

PRIPOROČA SE
TRGOVINA IN
GOSTILNA **IVAN OBLAK** LJUBLJANA
GLIŠKA ULICA 3

F. & I. Goričar

Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

● priporoča razno manufakturno blago ●

HRVATSKA DEŽELNA BANKA D. D., podružnica Ljubljana

CENTRALA V ZAGREBU

Podružnice: Beograd, Crikvenica, Karlovac, Ujvidek, Osijek, Sušak, Zemun — Delniška glavica: Kn 100.000.000.—. Rezerve cca: Kn 30.000.000.—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje!